

Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας

Τόμ. 10 (2003)

Διακυβέρνηση

U. Brand, A. Brunnengräber, L. Schrader, C. Stock, P. Wahl, Global Governance. Alternative zur neoliberalen Globalisierung

Ηλίας Κατσούλης

doi: [10.12681/sas.711](https://doi.org/10.12681/sas.711)

Copyright © 2015, Ηλίας Κατσούλης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κατσούλης Η. (2015). U. Brand, A. Brunnengräber, L. Schrader, C. Stock, P. Wahl, Global Governance. Alternative zur neoliberalen Globalisierung. *Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας*, 10, 279–280. <https://doi.org/10.12681/sas.711>

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

U. Brand, A. Brunnengräber, L. Schrader, C. Stock, P. Wahl, *Global Governance. Alternative zur neoliberalen Globalisierung*, Westfälisches Dampfboot, Münster 2000, 204 σελ.

Οι συγγραφείς του συλλογικού αυτού τόμου αναλαμβάνουν τη δύσκολη προσπάθεια να επεξεργαστούν μια θεωρία, με την οποία θα συμβάλουν στην υπέρβαση του κρατούντος ολόκληρη τη δεκαετία του 1990 στην οικονομία και την πολιτική επιστήμη 'νεοφιλελεύθερου παραδείγματος της παγκοσμιοποίησης'. Έχοντας υπόψη τις μεγάλες οικονομικές διαφορές που η ελεγχόμενη από τις πολυεθνικές εταιρίες παγκοσμιοποίηση των αγορών έχει δημιουργήσει σε βάρος των φτωχότερων κρατών και περιοχών και στηριζόμενοι στις διαπιστώσεις ακόμη και γνωστών φιλελεύθερων πολιτικών και οικονομολόγων (Dahrendorf, Stiglitz, Soros κ.ά.), ότι η εποχή της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης έφθασε στο τέλος της, στρέφονται στην ήδη εξελισσόμενη συζήτηση για την 'οικουμενική διακυβέρνηση'. Σε αυτήν αναγνωρίζουν τη δυνατότητα να αναδειχθεί σε ένα νέο παράδειγμα ανταγωνιστικό της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης. Η συζήτηση για την οικουμενική διακυβέρνηση αρχίζει από το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου με την ίδρυση των διεθνών οργανισμών, στον δημόσιο και τον επιστημονικό λόγο όμως καθιερώνεται από την Commission on Global Governance που ιδρυτή είχε τον Willy Brandt και από την International Commission on Environment and Development, γνωστή και ως Brundtland Commission. Οι συγγραφείς παρουσιάζουν περισσότερα μοντέλα της global governance, κοινό σημείο των οποίων είναι η αναγνώριση της ανάγκης τα παγκόσμια προβλήματα να αντιμετωπίζονται με έναν ενιαίο τρόπο στη βάση ορισμένων πολιτικών που θα στοχεύουν στον έλεγχο των παγκοσμιοποιούμενων αγορών μέσω ρυθμιστικών παρεμβάσεων σε διεθνές επίπεδο, που όμως δεν θα περιορίζουν τη δυναμική των καπιταλιστικών αγορών. Εκτός αυτών, χαρακτηριστικό της

όλης συζήτησης για την παγκόσμια διακυβέρνηση είναι η επιδίωξη από τη μια μεριά ενίσχυσης των κεντρικών οργάνων λήψης αποφάσεων σε εθνικό (κράτος) και υπερεθνικό (διεθνείς οργανισμοί) επίπεδο και από την άλλη μεταφοράς υπευθυνότητας και αποφάσεων στο τοπικό επίπεδο, εκεί δηλαδή που καταγράφονται τα προβλήματα που δημιουργούν οι παγκοσμιοποιούμενες εξελίξεις. Στο επίπεδο των εφαρμοσμένων πολιτικών (policy) συζητούνται μέτρα για τον περιορισμό της αναρχίας στις διεθνείς χρηματαγορές (φόρος Tobin), η ίδρυση μιας διεθνούς υπηρεσίας προστασίας του περιβάλλοντος κ.λπ. Σε αυτή την αντίληψη της global governance οι συγγραφείς εντάσσουν και τη μεγάλη συζήτηση που έχει ήδη αρχίσει για τη διατύπωση ορισμένων βασικών οικουμενικών αρχών ηθικής (global ethic), οι οποίες θα μπορούν, εκεί που δεν υπάρχουν κοινά πολιτικά ή πολιτισμικά σημεία αναφοράς, να διευκολύνουν τον διάλογο και τη συνενόηση μεταξύ διαφόρων λαών, θρησκειών και πολιτισμών. Οι συγγραφείς αυτού του συλλογικού έργου δεν δείχνουν να απορρίπτουν αυτές τις αρχές, υποστηρίζουν όμως ότι όλα αυτά τα μέτρα, έστω κι αν ήταν δυνατό να υλοποιηθούν, δεν θα αλλάξουν πολύ τη φύση ενός παγκόσμιου συστήματος που στηρίζεται στη λογική της καπιταλιστικής ελευθερίας των διεθνών αγορών. Για τον λόγο αυτό παρουσιάζουν στοιχεία μιας εναλλακτικής λύσης προς τη φιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση αλλά και την, περισσότερο, σοσιαλδημοκρατική global governance. Κεντρική ιδέα στις δικές τους σκέψεις, τις οποίες καταθέτουν μόνο ως συμβολή σε μια 'ανοιχτή διαδικασία αναζήτησης κοινωνικά προσaitών λύσεων', είναι η επεξεργασία μιας νέας αντίληψης του 'Πολιτικού', που δεν θα περιορίζεται στα πλαίσια της παραδοσιακής, θεοκρατούμενης έννοιας της πολιτικής, αλλά θα ανοίγει δρόμους για ένα αντιεξουσιαστικό discours. Στόχος αυτού του λόγου θα είναι οι γνωστές και παραδεκτές αρχές όπως ελευθερία, δημοκρατία, κοινωνική δικαιοσύνη και αειφορία και η ένταξή τους σε ένα πρόγραμμα που δεν θα καθορίζεται μονοσήμαντα από τις αναγκαιότητες της παγκοσμιοποίησης και τα συμφέροντα των global players. Γενικά ένα ενδιαφέρον βιβλίο, που συμπυκνώνει ορισμένες βασικές ιδέες εναντίον της 'νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης'. Το βιβλίο αυτό εντάσσεται σε μια προσπάθεια, η οποία μετά την κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων θέλει να οργανώσει και να αρθρώσει σε παγκόσμιο επίπεδο έναν εναλλακτικό λόγο, με σκοπό να επαναφέρει την πολιτική στο επίκεντρο του προβληματισμού της πολιτικής θεωρίας και πράξης για την εφαρμογή πολιτικών χειραφέτησης από τα μονοσήμαντα οικονομικά συμφέροντα του διεθνούς κεφαλαίου.